Udink Schepel Advocaten

De aandeelhoudersovereenkomst-APK.

Eenendertig punten om na te lopen bij het opstellen én bij het beoordelen van een bestaande overeenkomst

Een aandeelhoudersovereenkomst is optioneel, en sterk aan te raden. Zolang de samenwerking goed loopt, kijkt niemand ernaar; loopt zij vast, dan blijkt alles ervan af te hangen. Wat geldt, staat verspreid over de stukken. Controleer in ieder geval: de statuten van de vennootschap, de aandeelhoudersovereenkomst, de management- of arbeidsovereenkomsten met de bestuurders, het Business Plan met Budget en de financieringsdocumentatie. Loop deze lijst door met uw cliënt. Elk punt dat u niet kunt beantwoorden, is een punt om uit te zoeken.

1 Fundament: overwegingen, definities en rangorde

- ☐ Leggen de overwegingen de reden én het doel van de samenwerking vast? *Korte, algemeen omschreven overwegingen zijn een gemiste kans; uitgebreide overwegingen bieden houvast bij uitleg, in en buiten rechte.*
- ☐ Is er een uitgewerkt begrippenkader? *Definities ontbreken vaak of zijn slordig geformuleerd. Goede definities voorkomen uitlegproblemen.*
- ☐ Is bewust gekozen wát in de statuten staat en wát in de overeenkomst? *Statuten zijn openbaar en hebben vennootschappelijke én goederenrechtelijke werking; de overeenkomst is vertrouwelijk en flexibel, maar schending levert slechts wanprestatie op.*
- ☐ Is bepaald dat de overeenkomst voorrang heeft op de statuten? *Dat brengt rangorde aan als bepalingen uiteenlopen. Voor uitleg van de overeenkomst geldt Haviltex, voor statuten in beginsel de CAO-norm.*
- ☐ Is de kwaliteitseis statutair verankerd (art. 2:192 lid 1 onder b BW)? *Aandeelhouder kan alleen zijn wie partij is bij de overeenkomst. Verwijzen in de statuten náár de overeenkomst kan niet.*

2 Bestuur en besluitvorming

- ☐ Wie benoemt, schorst en ontslaat de bestuurders — en op wiens voordracht? *Kan ook statutair, via aandelen van een bepaalde soort of aanduiding (art. 2:242 jo. 189a BW).*
- ☐ Is de vertegenwoordigingsbevoegdheid geregeld (art. 2:240 lid 2 BW)? *Zelfstandig of gezamenlijk bevoegd?*
- ☐ Welke meerderheid geldt voor bestuursbesluiten, en wat als de stemmen staken? *Bij 50/50-verhoudingen met bestuurder-aandeelhouders ligt een dead lock voor de hand.*
- ☐ Zijn de bestuursbesluiten benoemd die goedkeuring van de algemene vergadering vragen (art. 2:239 lid 3 BW)? *Denk aan registergoederen, zekerheden, deelnemingen, procedures en rechtshandelingen boven een bedrag.*
- ☐ Op welke basis werken de bestuurders: arbeids- of managementovereenkomst? *En onder welke voorwaarden, door wie goed te keuren?*

3 Sturing, geld en informatie

- ☐ Zijn een Business Plan en Budget verankerd, met jaarlijkse goedkeuring? *Zij geven het bestuur richting én kaders; daarbuiten is voorafgaande goedkeuring nodig. Noodzaak bij aandeelhouders die niet ook bestuurder zijn.*
- ☐ Is de financieringsbehoefte geregeld: emissie, agiostorting, aandeelhouderslening, achterstelling? *Een goede overeenkomst is niet louter juridisch, maar weerspiegelt het Business Plan.*
- ☐ Is het voorkeursrecht van art. 2:206a BW bewust geregeld? *Zonder regeling kan de minderheid worden overstemd en dreigt verwatering.*
- ☐ Zijn de informatieverplichtingen concreet, per maand, kwartaal en jaar? *De aandeelhouder die geen bestuurder is, staat op informatieachterstand; het wettelijk kader helpt hem daar niet uit. De rechtspraak soms wel.*
- ☐ Is er een dividendbepaling, en wat geldt als een winstbestemmingsbesluit uitblijft? *Onbeperkt reserveren is in het algemeen niet gerechtvaardigd. Zonder vangnetbepaling blijft de winstbestemming in de lucht hangen.*

© R.A. Wolf 2026. Vrij te verspreiden in ongewijzigde vorm, met bronvermelding. Deze checklist wordt jaarlijks bijgewerkt.
Te downloaden op udinkschepel.nl en rogierwolf.nl

Udink Schepel Advocaten

4 Beslotenheid beschermen

- ☐ Wat geldt bij toetreding van een nieuwe aandeelhouder: goedkeuring, unanimiteit of versterkte meerderheid? *Bij wijd verspreid aandelenbezit kan unanimiteit knellen.*
- ☐ Is er een lock up, en is de termijn te rechtvaardigen? *Vijf jaar is in het algemeen in overeenstemming met art. 2:8 BW; langer hangt af van de aard van de onderneming.*
- ☐ Is er een non-concurrentiebeding, eventueel met relatie- en anti-ronselbeding? *Zonder beding rest voor de vennootschap alleen een vordering uit onrechtmatige daad, en die is lastiger dan een vordering uit wanprestatie.*
- ☐ Zijn optierechten, stemovereenkomsten met derden en bezwaring van aandelen uitgesloten? *Pandrecht kan statutair worden uitgesloten (art. 2:198 lid 1 BW); vruchtgebruik niet (art. 2:197 lid 1 BW).*
- ☐ Is vertrouwelijke informatie gedefinieerd en is geheimhouding geregeld? *Met een uitzondering voor het geval een partij in rechte een beroep op de overeenkomst doet.*

5 Exit: aanbieding, prijs en levering

- ☐ Is de aanbiedingsregeling uitgewerkt, met termijnen voor aanvaarding en levering? *Een right of first refusal zonder termijnen levert vertraging op precies het verkeerde moment.*
- ☐ Zijn de gevallen van verplichte aanbieding opgesomd, inclusief change of control? *Overlijden, faillissement, WSNP, arbeidsongeschiktheid, einde bestuurderschap, wanprestatie — en zijn de rechten opgeschort zolang de aanbiedingsplicht loopt?*
- ☐ Is de prijsbepaling uitgewerkt met een methode of formule? *Werk die uit met rekenvoorbeelden, in meerdere scenario's en ook negatieve. Een afwijkende statutaire regeling kan niet tegen de wil van een aandeelhouder worden opgelegd.*
- ☐ Zijn er good leaver- en bad leaver-bepalingen? *Bij overlijden ligt een good leaver voor de hand; bij overtreding van de overeenkomst niet.*
- ☐ Zijn drag along en tag along afgestemd op de statutaire aanbiedingsregeling? *Zo niet, dan moet in de overeenkomst van die regeling afstand worden gedaan.*
- ☐ Is er een onherroepelijke volmacht voor het geval een aandeelhouder weigert te leveren? *Sluit het einde bij overlijden of faillissement uit (art. 3:72 BW) en het verbod van Selbsteintritt (art. 3:68 BW). Een notaris passeert niet altijd op zo'n volmacht.*

6 Als het misgaat: geschillen, boete en einde

- ☐ Is er een dead lock- of escalatieregeling? *Denk aan bindend advies door een derde, een wipaandeel bij een onafhankelijke derde, of een derde bestuurder wiens stem de doorslag geeft — te regelen in de statuten.*
- ☐ Is bepaald waar geschillen worden beslecht: rechter, arbitrage of mediation? *Een statutaire of contractuele geschillenregeling gaat vóór de wettelijke uittreed- en uitstootverzoeken (art. 2:337 lid 1 BW).*
- ☐ Is het boetebeding zo geformuleerd dat het afdwingbaar is? *Wijk af van art. 6:92 lid 1 en 2 BW en van art. 6:93 BW, en let op het dwingende art. 6:94 lid 3 BW.*
- ☐ Kan ook de vennootschap de boete vorderen? *Van belang bij schending van non-concurrentie of geheimhouding; door Poot/ABP komt de aandeelhouder zelf niet ver.*
- ☐ Is opzegging uitgesloten, en eindigt de overeenkomst van rechtswege bij overdracht? *Zonder uitsluiting kan een aandeelhouder zich wellicht aan de overeenkomst onttrekken en resteren voor hem alleen de — bewust beperkt gehouden — statuten?*

Twee punten springen er in de praktijk het vaakst uit. De overwegingen worden kort en algemeen gehouden, terwijl juist zij houvast moeten bieden op het moment dat de neuzen niet meer dezelfde kant op staan. En het boetebeding is vaak zo geformuleerd dat het niet of nauwelijks afdwingbaar is — terwijl de werkelijke schade zich slecht laat begroten en de aandeelhouder door Poot/ABP niet ver komt.

© R.A. Wolf 2026. Vrij te verspreiden in ongewijzigde vorm, met bronvermelding. Deze checklist wordt jaarlijks bijgewerkt.
Te downloaden op udinkschepel.nl en rogierwolf.nl

Udink Schepel Advocaten

Ook beschikbaar: twee checklists voor dezelfde vraag

Wat u vooraf vastlegt, bepaalt achteraf uw positie. Twee andere lijsten stellen die vraag voor een andere situatie.

Checklist certificering van aandelen — bijna dertig punten over certificering, de STAK, het vergaderrecht, de uitkeringen en een exit. Voor wie een certificeringsstructuur opzet of een bestaande beoordeelt.

Wordt u statutair bestuurder? — tweeentwintig punten om na te gaan vóórdat u een benoeming aanvaardt: de financiële staat, het bestuur en het toezicht, lopende geschillen, contracten en de D&O-dekking.

Te downloaden op udinkschepel.nl en rogierwolf.nl.

OVER DE AUTEUR

mr. dr. Rogier Wolf is advocaat en partner bij UdinkSchepel Advocaten in Den Haag en universitair docent ondernemingsrecht aan de Erasmus School of Law.

Hij promoveerde in 2013 op De kapitaalverschaffer zonder stemrecht in de BV en publiceert sindsdien onder meer over de samenwerking tussen aandeelhouders. Hij is arbiter, redactielid van het *TvOB* en annotator voor de *JOR*.

WERKTERREIN

1 Samenwerkingsverbanden tussen ondernemers inrichten
2 Certificering van aandelen
3 Bestuurdersaansprakelijkheid
4 Conflicten in vennootschappen en stichtingen oplossen

Een deel van mijn werk komt van andere professionals. Ik pak op waarvoor ik gevraagd word; de cliëntrelatie blijft bij u.

CONTACT

UdinkSchepel Advocaten, Den Haag
06 – 31 76 99 84
rwolf@udinkschepel.nl
udinkschepel.nl
rogierwolf.nl

© R.A. Wolf 2026. Vrij te verspreiden in ongewijzigde vorm, met bronvermelding. Deze checklist wordt jaarlijks bijgewerkt.
Te downloaden op udinkschepel.nl en rogierwolf.nl